

Den 22. december 2021

Aftale om styrkelse af de kunstneriske uddannelser under Kulturministeriet

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Frie Grønne, Alternativet, og Kristendemokraterne

(1) Regeringen og Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Frie Grønne, Alternativet, og Kristendemokraterne er enige om, at de kunstneriske uddannelsesinstitutioner,

- Den Danske Filmskole
- Den Danske Scenekunstscole
- Det Jyske Musikkonservatorium
- Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler
- Det Kongelige Danske Musikkonservatorium
- Rytmask Musikkonservatorium
- Syddansk Musikkonservatorium

er vigtige uddannelses- og kulturinstitutioner, som bidrager til et rigt dansk kunst og kulturliv. Aftalepartierne lægger vægt på, at de kunstneriske uddannelsesinstitutioner skal have klare rammer, så der er fokus på, at skolerne kan udføre deres hovedopgave, som er at uddanne kunstnere på højeste niveau. Dette forudsætter, at uddannelserne fokuserer på kunstnerisk praksis og kunstnerisk udviklingsvirksomhed.

(2) Aftalen omfatter følgende indsatsområder:

- Indførelse af bestyrelser på de kunstneriske institutioner
- Styrkelse af uddannelsernes kunstneriske praksisbasering
- Forbedring af rammerne for de studerendes trivsel
- Forenkling og afbureaukratisering af uddannelserne
- Styrkelse af uddannelsernes fokus på et bæredygtigt arbejdsliv

(3) Aftalen bygger på rapporten fra udvalget for reform og udvikling af de kunstneriske uddannelser (Strukturudvalget).

Styrkelse af ledelsen – Bestyrelser på de kunstneriske uddannelser

(4) Aftalepartierne vil, med ændring af *Lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet* (herefter loven), indføre en ny ledelsesmodel med professionelle bestyrelser på de syv statslige kunstneriske uddannelsesinstitutioner.

(5) Bestyrelsen har det overordnede ansvar for institutionens drift og strategi, herunder dens økonomi og fremadrettede udvikling. Bestyrelsen ansætter rektor, som er ansvarlig for institutionens daglige drift og ledelse. Rektor refererer til bestyrelsen. Bestyrelseslederen fungerer som sparrings- og ressourceperson for rektor, herunder i forbindelse med varetagelse af relationen til Kulturministeriet f.eks. i forbindelse med indgåelse af rammeaftaler.

(6) Bestyrelserne skal være kompetente, uafhængige og fagkyndige. Bestyrelserne skal som institutionernes øverste ledelse styrke institutionernes strategiske udvikling, yde ledelsesmæssig sparring for institutionernes rektorer samt supervisere institutionernes drift. Det indebærer, at bestyrelserne skal være sammensat af kompetencer inden for hhv.:

- Ledelse, strategi og udvikling
- Indsigt i og kunstnerisk erfaring fra det kunstfelt og de brancher, som den pågældende institution skal uddanne til, og gerne bredere viden om kulturlivet i Danmark og internationalt
- Erfaring med og viden om udvikling og drift af uddannelsesinstitutioner
- Kompetencer inden for økonomi, jura, HR mv.

Kompetenceprofilen er fastsat for bestyrelsen som samlet enhed, og partierne er enige om, at bestyrelsen skal have en bred kunstfaglig profil og brancheforankring.

(7) Aftalepartierne er enige om, at bestyrelserne skal være karakteriseret ved følgende:

- Bestyrelserne skal have 7 medlemmer
- Studerende og medarbejdere skal være repræsenteret i bestyrelsen.
- Bestyrelserne skal have eksternt flertal
- Bestyrelsernes eksterne medlemmer udpeges af kulturministeren (heriblandt bestyrelseslederen)

Kulturministerens udpegning af eksterne medlemmer skal ske efter åben annoncering for at sikre branche- og lønmodtagerorganisationer, studenterorganisationer m.fl. kan indgive forslag. Bestyrelsen udpeges for fire år ad gangen og med første udnævnelsesperiode fra 2023-2026.

(8) Aftalepartierne er enige om, at uddannelsesinstitutionerne skal have en løbende aftagerinddragelse for at sikre uddannelsernes kvalitet, relevans og udvikling. Loven skal ændres så uddannelsesinstitutionerne har frihed til selv at vælge en model for tilrettelæggelse af aftagerinddragelsen, som passer til institutionens behov. Det kunne f.eks. være i form af et aftagerpanel eller ad hoc-inddragelse.

(9) Aftalepartierne er desuden enige om, at kulturministeren skal sikre, at den interne organisering af institutionerne bestemmes af institutionerne selv. Det skal således være op til den enkelte institution at oprette de interne råd, der lokalt er behov for, f.eks. skole-/konservatorieråd.

(10) Aftalepartierne lægger derudover vægt på, at samarbejdet mellem uddannelsesinstitutionerne styrkes, både ved oprettelse af et nyt bestyrelsesforum samt tilskyndelse, f.eks. via Kulturministeriets rammeaftaler, til fortsat og øget samarbejde mellem Kulturministeriets rektorer (KUR). Det tværgående samarbejde skal styrke uddannelsesinstitutionerne og udnytte tværkunstneriske synergier. Aftalepartierne finder det væsentligt, at strukturen for de kunstneriske uddannelser kan understøtte kulturlivets og samfundets behov, hvilket tæt tværgående samarbejde kan bidrage til.

Styrkelse af uddannelsernes kunstneriske praksisbasering

(11) Det tydeliggøres i loven, at uddannelserne er baseret på kunstnerisk praksis og kunstnerisk udviklingsvirksomhed (KUV). KUV skal understøtte refleksion og udvikling inden for uddannelsernes respektive kunstfelter og sikre, at viden opsamles og videreformidles i institutionerne, så den ikke kun er båret af enkeltpersoner. KUV bør primært varetages af kunstnere, som har en egen kunstnerisk praksis, og som mestrer forbindelsen mellem praksis og refleksion/formidling.

(12) Kunstakademiets Billedkunstskoler ligestilles med de øvrige kunstneriske uddannelsesinstitutioner ved at deres forskningsforpligtelse i loven ændres til en kan-bestemmelse, og dermed giver mulighed for, at Kunstakademiet kan følge anbefalingen fra Strukturudvalget om at reducere de akademiske forskningsaktiviteter på institutionen.

(13) Aftalepartierne er desuden enige om, at kulturministeren skal sikre, at de styringsmæssige rammer for uddannelserne (bekendtgørelser, rammeaftaler mv.) understøtter de kunstneriske uddannelsers praksisbaserede videngrundlag og uddannelsesstruktur, herunder:

- at det tydeligt fremgår af de kunstneriske uddannelsers bekendtgørelser at uddannelsernes videngrundlag er kunstnerisk og praksisbaseret, samt at kunstnerisk udviklingsvirksomhed (KUV) tydeliggøres som praksisbaseret udviklingsvirksomhed med værket i fokus,
- at Kulturministeriets rektorer evaluerer konstruktionen for udvalget for Kunstnerisk udviklingsvirksomhed (KUV-udvalget) samt det tværinstitutionelle videncenter for kunstnerisk viden,
- at der etableres en fleksibel kunstnerisk uddannelsesstruktur, og
- at beskrivelserne af gradstyperne for de kunstneriske uddannelser afspejler, at uddannelserne baserer sig på kunstnerisk praksis og udviklingsvirksomhed

(14) Aftalepartierne er enige om, at Den Danske Scenekunstscoles bekendtgørelse skal ændres, og dermed giver mulighed for, at Den Danske Scenekunstscole kan følge anbefalingen fra Strukturudvalget om at sikre bedre sammenhæng og adgang mellem bacheloruddannelserne og kandidatuddannelserne på institutionen.

(15) Aftalepartierne lægger vægt på, at de kunstneriske uddannelsesinstitutioner, som har bachelor- og kandidatstruktur, skal arbejde på at etablere en mulighed for, at bachelorer kan vende tilbage og fortsætte på kandidatuddannelsen efter ét år.

Forbedring af rammer for de studerendes trivsel og klagemuligheder

(16) Aftalepartierne lægger vægt på, at kulturministeren skal sikre, at de studerendes trivsel bliver taget alvorligt, og at der etableres trygge og klare henvendelses- og klageveje på institutionerne. Institutionerne skal samarbejde om en forbedring af evalueringskulturen og de studerendes mulighed for at modtage oplysning og vejledning om deres rettigheder i klagesituationer samt oprettelse af en studenterambassadør.

Afbureaukratisering af de kunstneriske uddannelser

(17) Aftalepartierne er enige om, at kulturministeren skal sikre, at akkrediteringskonceptet for de kunstneriske uddannelsers kvalitet og relevans afbureaukratiseres og lettes. Det skal formålsrettes og tilpasses de kunstneriske uddannelsers karakteristika ift. størrelse og videngrundlag mv.

Uddannelse til bæredygtigt arbejdsliv i kunst- og kulturlivet

(18) Aftalepartierne er enige om, at kulturministeren i rammeaftaler mv. skal stille krav til uddannelsesinstitutionerne om:

- at uddannelsesinstitutionerne samarbejder om at lave beskæftigelsesanalyser mhp. at få øget indsigt i de kunstneriske dimittenders arbejdsliv,
- at forretningsforståelse og forberedelse til et kommende arbejdsliv som kunstner bliver en integreret del af undervisningen i kunstnerisk praksis, bl.a. i med inddragelse af aftagermiljøer og fonde mv.,
- at uddannelsesinstitutionerne evaluerer Center for Anvendt Kunstnerisk Innovation (CAKI) med henblik på at vurdere, om centeret i sin nuværende form fortsat er relevant for de syv uddannelsesinstitutioner,
- at musikkonservatoriernes arbejde med pædagogisk udviklingsvirksomhed (PUV) udbredes og bruges som inspiration til lignende pædagogiske satsninger på de øvrige kunstneriske uddannelser, samt
- at uddannelsesinstitutionerne igangsætter et samarbejde mhp. at styrke institutionernes fælles strategiske kommunikation om uddannelsernes vigtige rolle i forhold til kunst- og kulturlivet og samfundet som helhed.

Der er tale om en stemmeaftale.

Aftalepartierne er enige om, ved udløb af bestyrelsernes første udnævnelsesperiode i 2026, at drøfte erfaringerne med bestyrelser, herunder bestyrelsernes størrelse og sammensætning. Der vil i den forbindelse indgå input fra relevante interessenter.